

М. И. Ефремова

кандидат физико-математических наук, доцент

О. И. Терещенко

кандидат педагогических наук, доцент

УО «Мозырский государственный педагогический университет им. И.П. Шамякина»

г. Мозырь, Республика Беларусь

efremova.m@tut.by

ВОЗМОЖНЫЕ НАПРАВЛЕНИЯ ПЕДАГОГИЧЕСКОЙ РАБОТЫ С ИНОСТРАННЫМИ СТУДЕНТАМИ

Физико-математический факультет Мозырского государственного педагогического университета им. И.П. Шамякина является важной формой регламентации социального состава студенчества. На данном факультете обучаются не только граждане нашей страны, но и иностранные граждане Туркменистана. Наша цель – дать иностранным гражданам достаточную теоретическую и практическую базу, необходимую им не только для дальнейшего изучения математических дисциплин, но и для применения в практической работе. Данную цель можно достичь как с учетом специфики контингента студентов, так и специальных методических подходов к отбору содержания, форм и методов обучения иностранных граждан.

Опыт работы со студентами-иностранцами показывает, что они испытывают большие трудности, которые носят как объективный, так и субъективный характер. Иностранные граждане плохо владеют математической терминологией и символикой (обучение ведется на русском языке). Они окончили различные типы учебных заведений и поэтому имеют различный уровень математической подготовки и развития. Большинство из них имеют серьезные пробелы в знаниях основных тем школьного курса математики. Ясно, что без их ликвидации невозможно обеспечить высокое качество обучения на физико-математическом факультете. С другой стороны, иностранным гражданам за достаточно короткий промежуток времени трудно адаптироваться к новым условиям жизни, к новым формам обучения. Все это требует особого внимания к методическому обеспечению учебного процесса.

Для иностранных студентов на 1 курсе физико-математического факультета введен курс «Введение в математику». Он является тем основным фундаментом, на основе которого строится изучение математических дисциплин программного обеспечения. Общенаучная направленность этого курса имеет своей целью ознакомление студентов с современным математическим языком, основными математическими понятиями, с методами доказательств и решения задач. Этот курс закладывает основы математической грамотности студентов, формирует умения проводить логические рассуждения, обеспечивает усвоение математических терминов и символов.

При подготовке к каждому занятию курса «Введение в математику» преподавателю приходится решать ряд проблем методического характера: как отобрать математическое содержание, какое место на занятии должны занимать вопросы теоретического характера, какие требования следует предъявить к уровню сложности изложения, как избежать крайностей в строгости изложения, какие средства обучения применить, чтобы обеспечить дополнительные возможности зрительного, слухового и зрительно-слухового восприятия учебного материала иностранными студентами на должном уровне, какова должна быть доля самостоятельной работы на занятии, какую учебную литературу могут использовать первокурсники при выполнении домашнего задания и контрольных работ и др.

Различие в уровне знаний и подготовленности студентов одной и той же группы требует огромных усилий преподавателя, как на занятиях, так и постоянной довольно напряженной работы в течение всего времени обучения. Одна из важнейших задач обучения иностранных граждан состоит в такой организации учебного процесса, которая обеспечивает усвоение основного содержания изучаемого материала студентами непосредственно на занятии. Весь процесс обучения курса «Введение в математику» на физико-математическом факультете способствует не только систематизации, углублению и развитию знаний иностранных студентов в целом, но и направлен на выработку у них навыков и приемов систематической самостоятельной работы, которая является основной формой обучения в высшей школе.

Современные информационные технологии открывают новые перспективы для повышения эффективности учебного процесса. Нами разработан электронный учебно-методический комплекс по курсу «Введение в математику», состоящий из лекционного курса, практикума, содержащего решения типовых задач по каждому разделу, задания для самостоятельной аудиторной и домашней работы, задания семестровой работы, перечень литературы, которую необходимо использовать при выполнении домашних заданий, а также при подготовке к зачету. Отличительной особенностью данного комплекса является его мобильность и удобный пользовательский интерфейс. В этом учебнике приведен справочный материал по основным разделам школьного курса математики, что, несомненно, полезно для студентов.

Лекционный курс состоит из тематических разделов. Каждая лекция состоит из логически завершенных смысловых фрагментов, для перехода к каждому фрагменту студент должен выполнить ряд

заданий, показують рівень усвоєння вивчаємого матеріалу. В разі отримання неправильного відповіді він має можливість знову звернутися до потрібного фрагменту. Лекції кожного розділу містять достатню кількість пояснюєчих прикладів і малюнків, що забезпечує наглядність матеріалу. Електронний курс лекцій дозволяє організувати самостійне вивчення іноземними студентами окремих нескладних тем дисципліни, ознайомитися з матеріалом заздалегідь, щоб в процесі лекції отримати відповіді на виниклі питання, а також ліквідувати прогалини в знаннях, організувати повторення пройденого матеріалу. Це надає незамінну допомогу тим студентам, які з об'єктивних причин пропустили заняття.

Практикум також складається з розділів, що відповідають лекціям, причому кожен розділ відповідає навчальній програмі і розбитий на окремі практичні завдання, які представлені стандартним набором: типовий розв'язок задачі; задачі для самостійного розв'язку (основна маса цих задач надається з відповідями), домашні контрольні роботи, тести. Для активізації пізнавальної діяльності на практичних заняттях ми пропонуємо студентам тематичні тести. Вони несуть як контролюючий, так і навчальний характер. Тестування активізує самостійну роботу студентів, робить її більш різноманітною, гнучкою, що дозволяє досягти більш надійних і глибоких знань.

А така форма управляємої самостійної роботи як виконання семестрової роботи активізує пізнавальну діяльність студентів, виробляє і закріплює у них навички самостійного пошуку різних способів розв'язку достатньо складних задач.

Ми практикуємо проведення домашніх індивідуальних контрольних робіт з наступним аналізом на консультаціях. Аналіз допущених помилок надає можливість більш глибоко осмислювати теоретичний матеріал, ліквідувати прогалини в знаннях і в подальшому вміло застосовувати. В ці контрольні роботи нами включені завдання по найбільш важливим і потрібним в подальшому розділам шкільної математики.

Електронний навчально-методичний комплекс по даному курсу забезпечує контроль і самоконтроль усвоєння матеріалу іноземними студентами при виконанні різних видів завдань, дозволяє їм прослідкувати шлях свого розвитку від першої лекції до зачету, зрозуміти цілі навчання, використати повний набір засобів для досягнення цих цілей. Електронний посібник з гіпертекстовою структурою, з мультимедійним наповненням є досить ефективним доповненням до навчальної літератури.

Використання інформаційних технологій в процесі викладання дисциплін особливо на природно-математичних факультетах, дозволяє значно підвищити рівень професійного і загальногуманітарного взаємодія викладачів і студентів, створити якісно нові умови для реалізації творчого потенціалу навчаємихся, підвищити результативність їх самостійної роботи за рахунок використання комп'ютерних програм.

Анотація. Єфремова М.І., Терещенко О.І. Можливі напрямки педагогічної роботи з іноземними студентами. *Забезпечити іноземним громадянам високу теоретичну і практичну підготовку можна з урахуванням специфіки контингенту студентів і методичних підходів до відбору змісту, форм і методів навчання. Важливе значення має і методичне забезпечення навчального процесу. Нами розроблений електронний навчально-методичний комплекс, спрямований найбільш ефективно організувати процес навчання.*

Ключові слова: *іноземні громадяни, електронний навчально-методичний комплекс, гіпертекстова структура.*

Аннотация. Ефремова М.И., Терещенко О.И. Возможные направления педагогической работы с иностранными студентами. *Обеспечить иностранным гражданам высокую теоретическую и практическую подготовку можно с учетом специфики контингента студентов и методических подходов к отбору содержания, форм и методов обучения. Важное значение имеет и методическое обеспечение учебного процесса. Нами разработан электронный учебно-методический комплекс, способствующий наиболее эффективно организовать процесс обучения.*

Ключевые слова: *иностранные граждане, электронный учебно-методический комплекс, гипертекстовая структура.*

Summary. Yefremova M., Tereschenko O. Possible directions of pedagogical work with foreign students. *Methodical provision of the educational process is important. We have developed Electronic training complex that contributes most effectively to organize the process of training of foreign citizens.*

Key words: *foreign citizens, electronic training complex, hypertext structure.*